

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

Sectio I. Præsupponuntur aliqua utilia pro intelligentia hujus materiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

DISPUTATIO QUINTA.

De publicatione necessaria in revocatione, & concessione privilegiorum.

SECTIO I.

Præsupponuntur aliqua utilia pro intelligentia hujus materiae.

232. 1. UT tota hæc difficultas commodius intelligatur, nonnulla præsupponenda sunt & resolvenda, quæ in materia de legibus ex professo disputantur à Theologis 1. 2. qu. 90. art. 4. & à Juristis, & Summistis pluribus in locis. Pendet enim ex eis resolutio hujus dubii. Unde in hac sectione aliqua de legibus resolventur, in sequenti verò satisfiet dubio principali proposito.

233. 2. Suppono igitur primò, nullam legem humanam, nec civilem, nec Ecclesiasticam, sive generalem, sive privatam, habere rationem legis formaliter, sed solum materialiter, ut notat doctus Montesinus, nec vim obligandi subditos, sine sufficiente publicatione: quia publicatio, vel est forma legis, in ratione regulæ humanarum actionum, vel est de substantia illius, ut sit obligatoria, ita communiter Doctores, Theologi, & Juristæ. Dixi, sine aliqua publicatione, nam modus publicationis non est de substantia illius, sed potest esse multiplex, & varius quoad loca & tempora, ex quo oriuntur diversæ opiniones, videlicet, quæ publicatio, & in quo loco sit necessaria, ut lex vim obligandi habeat? Insuper, à

quo tempore post sufficientem publicationem incipiat obligare?

3. Neque ab hac communi de necessitate alicujus publicationis excipiuntur leges irritantes actus, etiam si nihil aliud præcipiant, seu vetent; neque leges pœnales, quia in his omnibus invenitur obligatio, vel non faciendæ quod prohibetur, vel non utendi lege, seu gratiâ antiquâ, vel non celebrandæ contractum, nisi tali, vel tali modo: sic Suar. lib. 5. de legib. cap. 33. & lib. 8. cap. 11. Montesin. disp. 20. quæst. 4. de legib. num. 86. contra nonnullos negantes, requiri aliquam promulgationem in lege irritante, sed statim postquam est in mente Principis voluntas interior revocandi, manere revocatam legem antiquam, licet ignorantia excuset transgressores à culpa, & à pœna; sic Medina 1. 2. qu. 90. art. 4. sed oppositum, sicut communissimum, ita certissimum, quamvis in materia indulgentiarum non judicet improbabilem Montesinus, & Suar. sententiam Medinæ; sed oppositum est tenendum.

4. Ex dictis fit, quòd si quis ante legitimam promulgationem sciret in Concilio, seu Congregatione, Constitutionem, seu legem factam fuisse de minori pretio rei venalis, seu diminutione valoris monetæ, posset vendere majori pretio, vel monetam mutuare, vel alijs tradere, v.g. in solutionem de-

M 2

biti,

biti, vel aliquid per illam emere absque peccato, neque restituere tenetur; sic colligunt ex D. Thom. 2. 2. *quæst.* 77 *art.* 3. *ad* 4. Sotus *lib.* 6. *de* *justit.* *quæst.* 3. *art.* 2. §. 4. *num.* 6. Cordub. *lib.* 1. *quæst.* 14. *in* *fin.* Zerol. *in* *praxi* *Episcop.* *verb.* *Pragmatica,* *in* *princip.* Sair. *in* *Clav. Reg. lib.* 3. *cap.* 5. *num.* 1. & noster Andreas à Matre Dei *Tom.* 3. *curf.* *moral.* *Theolog.* *Tract.* 11. *cap.* 1. *puncto* 6. *num.* 76: Ratio est, quia ex vi legis hoc non impeditur, cum non liget ante promulgationem, neque ex accidenti futuro sibi noto, non secus ac qui vendit pretio currenti justo, quamvis sciat plures vendentes superventuros, & pretium inde minuendum fore; quia satis est pretio justo vendere tempore venditionis, ut notant Authores relati *arg.* 1. *pretia* *rerum,* *ff.* *ad* *legem* *falcid.* Quidquid in contrarium sentiat Bart. *in* *l. quaro,* *ff.* *de* *act. empt.* & alii, quia talis utitur jure suo.

236. 5. Suppono *secundò* ut certum, legem latam pro aliqua limitata provincia, seu Regno, aut pro qualibet Diocesi, non indigere nisi unicâ publicatione solemnî factâ in Metropoli, seu civitate, quæ est velut caput provincie, seu Diocesis, aliàs in quolibet parvo loco deberet publicari, quod cum fundamento affirmari non potest, cum sit contra stylum, & praxim communem.

237. 6. Suppono *tertiò*, quòd dupliciter potest intelligi obligatio legis: *Primo*, ita ut post primam publicationem in Curia; mediâ quâ manet lex constituta formaliter in ratione legis statim obliget omnes subditos, ubique

commorantes, tam in actu primo, quam in actu secundo, ex se, & ex natura sua, licet ignorantes invincibiliter talem publicationem excusentur per accidens à culpa & pœna, sed habitâ notiâ privata undecunque illam habeant, statim obligentur ad observantiam, absque aliâ publicatione. *Secundò* potest intelligi, quòd licet lex post primam publicationem sit obligativa per modum actûs primi, seu per modum habitûs respectu omnium, sed in actu secundo non obliget, seu non extendatur ejus actualis obligatio, nisi ad commorantes in Curia, & ejus territorio, at respectu commorantium in longinquis provinciis, seu Regnis, extendat suam obligationem paulatim, juxta exigentiam temporis necessarij, arbitrio prudentum, ut noticia talis publicationis ad omnes perveniat, seu moraliter pervenire possit.

7. Differunt valdè isti modi dicendi, & ex eorum explicatione pendet intelligentia præsentis difficultatis, in qua non mediocris confusio invenitur in aliquibus Authoribus indistinctè loquentibus; illi enim, qui primum modum sequuntur, tenentur asserere, quòd ex ignorantia publicationis suspenditur per accidens vis obligationis legis, quæ per se semper obligat, ut excuset à culpa, & pœna. Unde sublatâ ignorantia undequaque quilibet sciens manet ligatus à lege, & si lex fuerit irritatoria, actus contra illam ex tali ignorantia, semper erunt invalidi, quia ignorantia non dat valorem, nisi juxta *infra* dicenda de legibus

irritantibus. Qui autem secundum modum sequuntur, affirmare debent, quòd licet lex sit obligatoria ex se, per modum habitus, seu actus primi, sed non extendi suam vim obligandi in actu secundo respectu commorantium in longinquis provinciis, quousque in eis fiat solemnitas & specialis publicatio. Unde scientes ex quavis alia notitia particulari publicationem factam in Curia, non tenentur ad legem, neque actus in validos facient, quousque authentica publicatio fiat in propria Metropoli.

239. 8. Suppono quartò, quòd non sufficit, quòd lex in publico consistorio Regis, aut Senatorum Republicæ, vel in aliquo Concilio, etiam Generali definita, & subscripta sit à Principe legislatore, ut habeat legis rationem formaliter, nec vim obligandi, etiam scientes, & præsentis, priusquam sit promulgata publicè & solemniter. Quia solemnitas requisita ad legem, non tantum est necessaria ex parte Conditorum, sed etiam in ordine ad Communitatem, & ideo non est lex formaliter, donec respectu Communitatis habeat statum legis, nec incipit obligare singulos, donec possit Communitatem obligare. Quod maxime patet in legibus in Generali Concilio editis, siquidem nulla potest esse solemnior editio ante promulgationem, quam Conciliaris, & nihilominus non sufficit, nisi sequatur promulgatio. Quamvis enim lex sit edita in Supremo Consistorio, & ibi omnium

ore prolata, vel eorum autoritate subscripta, & licet sit typis mandata, nondum est lex formaliter, donec aliquo modo publicè sit Communitati proposita, & hæc appellatur promulgatio: si verò solemnitas editio legis fiat in conspectu totius populi, tunc illa solemnitas editio includeret promulgationem. Unde semper est necessaria editio, & publicatio solemnitas. Ita Innocent. in Cap. 1. de postul. Pralat. num. 6. Hostiens. num. 21. & 22. P. Suarez lib. 3. de leg. cap. 16. Merol. disp. 4. cap. 3. Donat. de leg. per varias quæstiones, & alii dicentes, verba illius capituli: *Solemniter edita, aut publicè promulgata*, sumenda esse copulativè, non verò disjunctivè, quia ibi particula, *aut*, posita est pro *seu*, ut in jure frequenter fit.

Sed ut melius hoc percipiatur, advertit *ibidem* Pater Suarez, posse distinguere inter *promulgationem*, & *divulgationem legis*, & *promulgationem* appellat publicam propositionem legis, seu denuntiationem, quæ fit aut voce præconis, aut affigendo legem scriptam in publico loco, more solito, juxta consuetudinem patriæ, per ministros Principis: *Divulgationem* verò appellat applicationem, seu extensionem illius primæ promulgationis ad notitiam, seu aures subditorum absentium, qui aut legere, aut audire primam illam promulgationem non potuerunt. His suppositis procedendum est ad intentum.